

بسمه تعالی

معاونت اقتصادی و برنامه ریزی

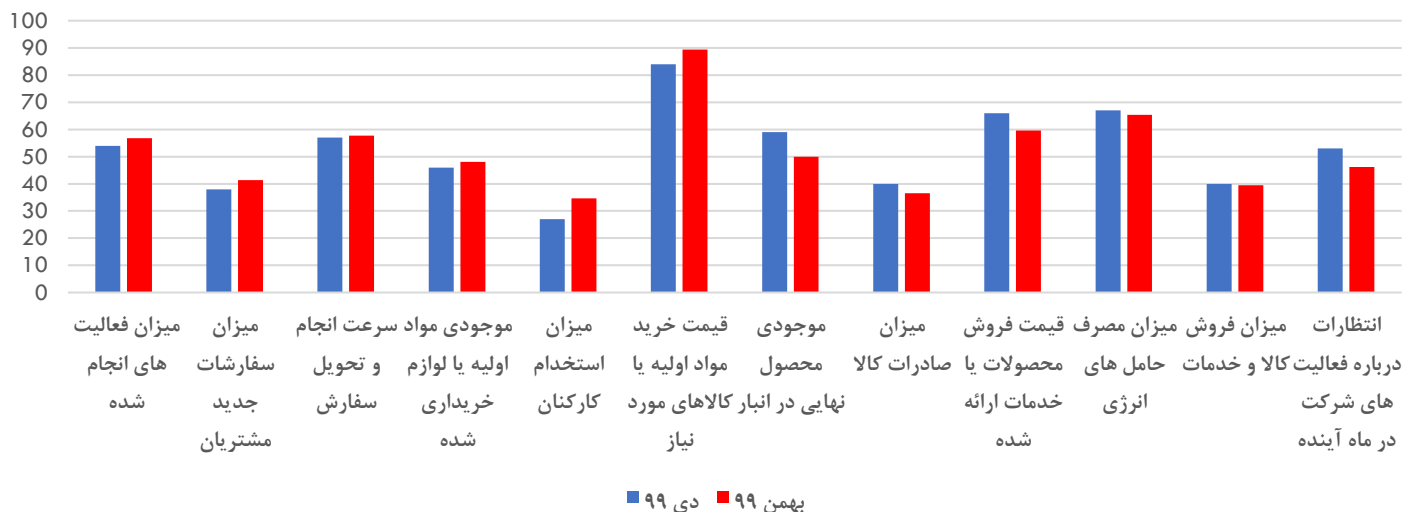
گزارش دوره دهم طرح شاخص مدیران خرید (PMI) خرده فروشی - بهمن ۱۳۹۹

شامخ بهمن ۱۳۹۹ ← ۵۶/۷۳

چکیده:

- عدد شامخ کل (۵۶.۷۳)، نشان دهنده بهبود وضعیت بخش خرده فروشی در بهمن ماه ۱۳۹۹ نسبت به دی ماه ۱۳۹۹ (۵۴) است.
- شاخص سرعت انجام و تحویل سفارش و یا فرایند کار (۵۷.۶۹) در بهمن ، بیشترین میزان شاخص ها در بین ۵ مولفه اصلی شامخ بوده است.
- افزایش شاخص میزان فعالیت های انجام شده (۵.۰۶ درصد) و افزایش شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۸.۸۱ درصد) منجر به کاهش (۱۵.۲۵ درصدی) موجودی محصول نهایی در انبار شده است.

مولفه های شامخ خرده فروشی در بهمن ۱۳۹۹ نسبت به دی ۱۳۹۹

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید):

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص PMI (Purchasing Manager's Index) که در فارسی به اختصار "شامخ" نامگذاری شده است، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. در ایران نیز اجرای این طرح توسط اتاق بازرگانی ایران در بخش صنعت از مهرماه سال ۹۷ آغاز گردید. اتاق تعاون ایران نیز از مهرماه سال ۱۳۹۸ به محاسبه بخش ساختمان پرداخته است. نتایج این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های ساختمان، صنعت و خدمات ارائه می‌دهد.

ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب و کارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- به‌صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۰/۵ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هریک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

اتاق اصناف ایران برای نخستین بار در کشور از اردیبهشت ۱۳۹۹ نسبت به اجرای طرح شامخ بخش خرده فروشی اقدام نموده که نتیجه آن بصورت ماهانه توسط معاونت اقتصادی و برنامه ریزی اتاق اصناف ایران منتشر خواهد شد. در همین راستا محاسبه شاخص ترکیبی کل اقتصاد، با همکاری سه اتاق بازرگانی، تعاون و اصناف در حال انجام است.

بررسی اجمالی نتایج بخش خرده فروشی

در محاسبه عدد شامخ بخش خرده فروشی با توجه به گستردگی واحدهای صنفی در سراسر کشور و هم‌چنین تعدد رسته‌ها در بخش خرده فروشی (تعداد کل واحدهای صنفی دارای پروانه کسب در چهار زیر مجموعه تولیدی، خدماتی، توزیعی و خدماتی معادل ۲.۷۵۸.۵۲۷ واحد که از این تعداد، حدود ۱.۳۴۵.۸۷۶ واحد مربوط به واحدهای توزیعی اعم از خرده و عمده فروشی می‌باشد). در مرحله اول صرفاً واحدهای خرده فروشی که ذیل اتحادیه‌های زنجیره‌ای مشغول به فعالیت هستند بصورت پایلوت مورد آمارگیری قرار گرفته و پاسخ‌ها از دفاتر مرکزی این فروشگاهها اخذ شده است.

با عنایت به اینکه پرسش اول بالاترین تاثیر را در معیار سنجش کل دارا بوده و بر اساس مطالعات صورت گرفته، رویکرد بکار رفته در محاسبه شاخص کل خرده فروشی برخی دیگر از کشورها نیز موید این مطلب است؛ لذا عدد شامخ کل برابر با عدد شامخ پرسش اول در نظر گرفته شده است.

گزارش طرح شاخص مدیران خرید خرده فروشی

جدول ۱: مولفه های شامخ خرده فروشی در بهمن ۹۹ و میزان

تغییرات آن -ها نسبت به دی ۹۹

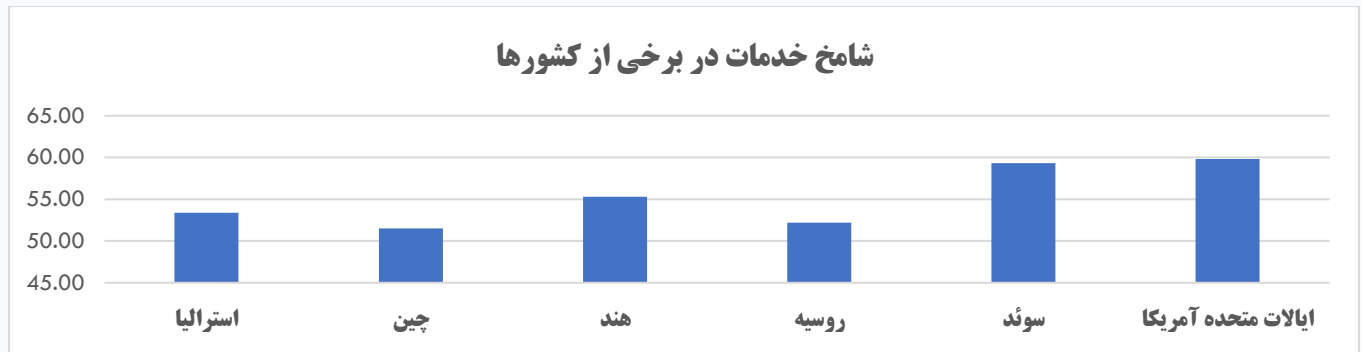
شاخص	دی ۹۹	بهمن ۹۹	درصد تغییرات
شامخ کل خرده فروشی	۵۴	۵۶.۷۳	۵.۰۶
میزان فعالیت های انجام شده (تولید، ارائه خدمات و...)	۵۴	۵۶.۷۳	۵.۰۶
میزان سفارشات جدید مشتریان	۳۸	۴۱.۳۵	۸.۸۱
سرعت انجام و تحویل سفارش و یا فرآیند کار	۵۷	۵۷.۶۹	۱.۲۱
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۴۶	۴۸.۰۸	۴.۵۲
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۲۷	۳۴.۶۲	۲۸.۲۱
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم مورد نیاز	۸۴	۸۹.۴۲	۶.۴۶
موجودی محصول نهایی در انبار و یا کارهای معوق و ناتمام	۵۹	۵۰.۰۰	-۱۵.۲۵
میزان صادرات کالا یا خدمات	۴۰	۳۶.۵۴	-۸.۶۵
قیمت محصولات تولید شده (خدمات ارائه شده)	۶۶	۵۹.۶۲	-۹.۶۷
مصرف حامل های انرژی	۶۷	۶۵.۳۸	-۲.۴۱
میزان فروش کالاها و خدمات	۴۰	۳۹.۴۲	-۱.۴۴
انتظارات در ارتباط با فعالیت های شرکت در ماه آینده	۵۳	۴۶.۱۵	-۱۲.۹۲

گروه های کالایی زیر مجموعه اتحادیه کشوری فروشگاههای

زنجیره ای:

- گروه خواروبار فروشی، کالاهای سوپرمارکتی، لوازم آرایشی و بهداشتی، لوازم خرازی
- گروه پوشاک
- گروه انواع نان و شیرینی
- گروه لوازم خانگی، میز و مبلمان و کالای خواب، دکوراسیون و تزئینات
- گروه انواع مصنوعات چرمی، مصنوعات مطلا و زینت آلات، عطر و ادکلن
- گروه محصولات فرهنگی
- گروه لوازم و تجهیزات آشپزخانه
- گروه جهیزیه و لوازم خانگی برقی و گازی
- گروه تالار، رستوران، سلف سرویس، سفره خانه، فست فود
- گروه فروش خودرو و خدمات پس از فروش
- گروه نساجی، فرش و موکت
- گروه انواع لوازم الکترونیکی، صوتی و تصویری، رایانه، تبلت، انواع گوشی
- سایر گروههای کالایی

تحلیل شاخص بخش خرده فروشی در بهمن ماه ۱۳۹۹:

با عنایت به نتایج بدست آمده از طرح شاخص بهمن ماه (عدد شاخص ۵۶.۷۳)، شاهد رونق نسبی وضعیت خرده فروشی نسبت به ماه قبل (عدد شاخص ۵۴) می باشیم.

شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان نسبت به دی ماه افزایش (۸.۸۱ درصدی) داشته که دلیل عمده این افزایش می تواند ناشی از افزایش تقاضا در ماه های پایانی سال باشد.

با توجه به گزارش مرکز آمار ایران در خصوص نرخ تورم، شاهد افزایش ۲.۰ واحد درصدی نرخ تورم نقطه ای بهمن در مقایسه با ماه قبل می باشیم که به تبع، شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم مورد نیاز، افزایش (۶.۴۶ درصدی) نسبت به ماه قبل پیدا کرده است.

شاخص میزان فعالیت های انجام شده با رونق (۵.۰۶ درصدی) نسبت به ماه گذشته موجب شده تا میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی نیز افزایش یافته و نسبت به ماه قبل رشد (۲۸.۲۱ درصدی) داشته باشد.

هم چنین با افزایش میزان سفارشات جدید مشتریان، فعالان اقتصادی در خصوص شاخص موجودی نهایی در انبار و یا کارهای معوق و ناتمام کاهش (۱۵.۲۵ درصدی) را تجربه کرده اند.

به طور کلی می توان اینگونه نتیجه گرفت که به علت افزایش شاخص قیمت خرید مواد اولیه و لوازم مورد نیاز در بهمن ماه، فعالان اقتصادی برای ماه آینده افزایش قیمت محصولات تولید شده را تجربه خواهند کرد و در نتیجه فروش کمتری را پیش بینی می کنند. کاهش (۱۲.۹۲ درصدی) عدد شاخص میزان انتظارات یا فعالیت های شرکت در ماه آینده نیز می تواند منبث از این امر باشد.

کاربران، ذینفعان و محققین محترم می توانند با مراجعه به سایت اتاق اصناف ایران به نشانی www.otaghasnafairan.ir به نسخه الکترونیکی این گزارش دست یابند.